

EUSKO JAURLARITZAN HIZKUNTZA OFIZIALAK ERABILTZEKO IRIZPIDEAK

**IV. PLANGINTZALDIA
(2008-2012)**

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Viceconsejería de Política Lingüística

Argitaraldia: I.a, 2008ko uztaila

Ale-kopurua: 3.500 ale

© Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra
Kultura Saila

Internet: www.euskara.euskadi.net

Azala: Antton Olariaga

Diseinua
eta maketazioa: Junkal Motxaile

SARRERA

Eusko Jaurlaritzan, azken urteotan langileak euskalduntzen egin diren ahaleginen ondorioz, langile ugariak dute euskaraz lan egiteko gaitasuna; dena dela, oraindik ere hainbat tokitan, urte luzeetako inertiaren indarrez, gaztelaniaz jarraitzen da lanean. Eta garbi dago, Administrazioa benetan elebiduna izango bada, gure bi hizkuntza ofizialak orekaz eta berdintasunez erabili behar ditugula.

Bai, “erabili” esan dugu; erabilera baita edozein hizkuntza-ren etorkizunaren giltzarria: erabileran datza gakoa, eta hor dago koska eta erronka. Izan ere, formalki aitormen bera duten euskara eta gaztelania egiazki maila berean jartzea baita helburua; euskara ere Administrazioan gaztelaniaren maila berera eramateko urratsak ematea da aurrez aurre daukagun egitekoa. Urrats eraginkorrak eman behar dira: ez azkarregi, alferrikakoak ez ezik nekagarriak eta porroterako seguruak baino ez baitira (paperean lilura sortu arren Administrazioako eragileek aurrera ezin eraman baititzakete); ezta ere, ordea, geldoegi, erabilera –eta erabilera bakarrik– denez giltzarria, euskararen “ezagutzan” inbertitutakoari ez bazaio erabileran errentagarritasun etengabe eta gero

eta handiagoa ateratzen, praktikan atzeranzko bidean abiatzeko arriskua baitago. Kontua, beraz, ezagupenetik erabilerarako jauzia pixkanaka egiten joatea da, gerorako eta beste inorentzat utzi gabe. Egiatzki egin daitekeena baino gehiago amestu gabe, baina ahalegintxo bat edo beste medio egin daitekeen guztia eginez.

2008ko urtarrilaren 1ean abiatu da IV. Plangintzaldia, eta 86/1997 Dekretuak 19.1 artikuluan aurreikusten duenaren arabera, herri-administrazioek euskararen erabilera normalizatzeko planak onartuko dituzte plangintzaldiaren lehenengo urtean, edo aurreko planen egokitzapenak egin. Bada, lan horretarako ezinbesteko gidari izango dira Hizkuntza Ofizialak Erabiltzeko Irizpideak, planaren helmuga eta pausoak zedarrituko baitituzte; izan ere, Administrazio Orokorrek elebietan jardun dezan, behar-beharrezkoa da langile, atal eta sail bakoitzak jakitea zein egoeratan erabili behar dituen bi hizkuntza ofizialak, alegia, noiz eta zer egin behar duen euskaraz.

Horrenbestez, hemen jasotakoak hizkuntza ofizialen erabilera arautzera datoz. Araubide orokorra da prozesuaren helmuga markatzen duena, Eusko Jaurlaritzako sail eta erakunde autonomo guztientzako hizkuntza-irizpideak finkatu nahi dituenak. Irizpide orokor horiek zehazteko, ordea, sailetako erabilera-planak daude; hor zehatz-mehatz deskribatzen dira araubide honetan modu orokorrean ezarritakoak. Erabilera-plan horietan gauzatzen eta gorpuzten dira, hortaz, araubide honetako irizpide nagusiak.

I. KAPITULUA

HIZKUNTZA OFIZIALEN ERABILERARI BURUZKO ARAU OROKORRAK

1. ARTIKULUA.- ERAGIN-EREMUA

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrak eta bere erakunde autonomoek bete behar dituzte arau hauek.

Arauok Administrazioaren harreman ofizial eta protokolozkoak dituzte helburu, eta ez harreman pribatu edo ez-formalak.

Kontuan izanda, harreman horiek EAetik kanpoko herritar eta erakunde publiko zein pribatuekin ere izaten direla, horrelakoetan eta euskararen itzala hedatuz joan dadin, oro har, elebietan idatziko die Eusko Jaurlaritzak horiei; hau da, euskaraz eta tokian tokiko hizkuntza ofizialean: gaztelaniaz, katalanez, frantsesez, ingelesez... Hala eta guztiz ere, herritar edo erakunderen batek euskara hautatzen badu, euskaraz idatziko zaio.

2. ARTIKULUA.- ZERBITZU HIZKUNTZAK, HARREMAN HIZKUNTZAK, LAN HIZKUNTZAK

Euskara eta gaztelania zerbitzu-hizkuntza dira herritarrekin, harremanetako hizkuntza beste administrazio batzuekin, eta lan-hizkuntza Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrean eta bere erakunde autonomoetan.

Hori betetze aldera, derrigorrezko hizkuntza-eskakizuna egiaztatuta daukaten Eusko Jaurlaritzako langileei bi hizkuntza ofizialetan jarduteko gaitasuna aitortzen zaie; hortaz, hizkuntza batean zein bestean erantzungo diote lanari, kasu bakoitzean, lan-beharkizunen arabera.

3. ARTIKULUA.- EUSKO JAURLARITZAREN JARRERA AKTIBOA

Gaztelania eta euskara Euskal Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialak izan arren, eta ofizialtasuna egiazkoa eta eraginkorra bilakatzeko bidean urratsak eman diren arren, begi bistakoa da lehenengoaren nagusitasuna Administrazioaren gaurko komunikazioetan. Egoera hori orekatu nahian, Eusko Jaurlaritzak berebiziko ahalegina egin du langileak gaitzeko, eta ahaleginak egin behar ditu euskararen erabilera Administrazioan sustatzeko. Bultzada horrek, ordea, aktiboa nahi du izan, ez baita nahikoa Eusko Jaurlaritzak euskaraz erantzutea Administrazioa euskaraz jo duten herritar eta administrazioei. Beste urrats bat egingo du aurrera: Jaurlaritzak aurrea hartu, eta, bere baliabideen barruan, euskaraz egiteko gonbita luzatuko du (betiere sailako erabilera-planetan adostutakoa kontuan harturik).

4. ARTIKULUA.- KALITATEZKO KOMUNIKAZIOAK

Kalitatezko komunikazio idatzia sustatu nahi da Administrazioan; hau da, testu zuzenak, jatorrak, egokiak eta argiak. Hona hemen kalitatezko testuak idazteko irizpideak:

- Helburua komunikatzea da: hartzaileak lehen entzunaldi edo irakurraldian ulertu behar du esaten zaiona. Testuak egokia izan behar du komunikazioaren ikuspegitik.

- Testuak egitura logikoa izango du, eta egitura hori agerian geratuko da era honetako estrategiak baliatuta: izenburuak eta azpi-izenburuak, ideiak paragrafoka, lege-aipamenak oin-ohar modura...
- Testuak zuzena izan behar du.
- Hizkuntza bakoitzak badu bere esateko era: errespetatu. Nolanahi ere, administrazioko hizkera berritu, modernizatu eta herritarrengana hurbildu beharra dago.
- Idazkiaren diseinua zaindu, irakurgarritasuna bermatzeko.

5. ARTIKULUA.- KOMUNIKAZIO ELEBIDUNETAN EUSKARA NABARMENTZEKO NEURRIAK

Eusko Jaurlaritzak sortutako komunikazioetan, euskararen egoera soziolinguistikoa kontuan izanik, beharrezko neurriak hartuko dira euskara nabarmentzeko. Horretarako bada, gutxienez, bi bide nagusi:

- Kokapena: hitzak direnean, euskara aurrean edo gainean; zutabeak direnean, ezkerrekoa euskararentzat; eta bi orrialde direnean, eskuinaldekoa euskararentzat.

- Tipografia: izan kontuan letraren neurria eta mota ere erabil daitezkeela euskara nabarmentzeko.

6. ARTIKULUA.- EUSKO JAURLARITZAREN HARREMAN KOMUNIKATIBOAK

Eusko Jaurlaritzak hiru harreman mota ditu ardatz bere eguneroko zereginak betetzean: herritarrak, beste administrazioak eta Eusko Jaurlaritza barrukoa (sailen artekoa edota, sailaren barruan, atalen artekoa). Harreman horiek, oro har, bi eratara gauzatzen dira: ahoz eta idatziz. Edozein kasutan ere, arreta berezia jarri behar zaio komunikazio telematikoari, datozen urteotan izugarritzko garrantzia hartuko baitu.

6.1. Ahozko komunikazioa

Eusko Jaurlaritzak euskaraz eta gaztelaniaz emango du zerbitzua, betiere kontuan harturik solaskidearen nahia, hizkuntza batean edo bestean aritzeko.

Nolanahi ere, ahozko harreman-mota guztietan (telefonoz, harrera-lekuetan...), euskaraz egingo dute lehen hitza Eusko Jaurlaritzako langileek, eta gero, solaskideak hautatzen duen hizkuntzan jarraituko dute. Beti errespetatuko

tuko dute solaskidearen hizkuntza-aukera, inolako deserosotasunik eragin gabe errespetatu ere.

a) Herritarrari zerbitzua ematen zaionean, euskarazko harrera eta jarduna bermatuko da.

Euskaraz ez dakien langile bati herritarren batek euskaraz hitz egiten badio edota euskaraz jardun nahi duela adierazten badio, orduan langile horrek saileko erabilera-planak zehaztutako protokoloa jarraituko du, herritarraren eskubide hori berma dadin.

Edonola ere, Eusko Jaurlaritzako langileek ezin izango diote eskatu herritarrari hizkuntza batean edo bestean jarduteko. Aitzitik, herritarrak hautatuko hizkuntzan bideratuko du langileak zerbitzua.

Hartzaile jakinik gabeko ahozko mezuak (entzungailu automatikoz, telefono bidez edota bozgorailuz eta abarrez emandakoak) euskaraz eta gaztelaniaz emango dira, hurrenkera horretan.

b) Administrazioen arteko harremanetan, harre-ra euskaraz izatea bermatuko da: lehen hitza, alegia. Eta ahalegin berezia egingo du Eusko Jaurlaritzak jarraipena ere euskaraz izan dadin, solaskidea euskal hiztuna den kasuetan. Horretarako, oinarri

izango da betiere saileko erabilera-plana, han zehaztuko baitira baliabideak eta neurriak.

c) Jaurларitza barruko harremanetan, euskara zerbitzu-hizkuntza izateaz gain, arian-arian lan-hizkuntza ere izateko bideak urratuko dira. Horrela, adostasuna tarteko, langileen arteko ahozko harremanak eta eguneroko zereginak dakartzaten ahozko jardunak apurka-apurka euskaraz ere egingo dira: lan-bilerak, jendaurreko ekitaldiak... Hori bai, sail bakoitzeko erabilera-planetan aurreikusitako helburuak, baliabideak eta ekintzak oinarri hartuta.

6.2. Idatzizko komunikazioa

Bi aukera aztertuko dira: Eusko Jaurларitza dokumentu-igorlea denean eta hartzailea denean.

6.2.1. Eusko Jaurларitza dokumentu igorlea denean (herri-tarrari zerbitzu ematean, beste administrazio batzuekin harremanak ezartzean eta Eusko Jaurларitza barruan), oro har, lehenengo komunikazioa elebietan edo euskaraz egingo da, jarraian aipatzen diren egoeren arabera.

Elebietan egitekotan, bide emango zaio hartzaileari Administrazioarekin ados jarri eta euskararen aldeko hautua egiteko, baldin eta kasuan kasuko administrazio-atalak gaitasuna badu, itzultzaileen beharrik gabe, lan-jardunen komunikazioak euskaraz egiteko. Nolanahi ere,

hartaileak nahiago balu elebrietan edota beste hizkuntza ofizialean jarraitu harremanetan Administrazioarekin, jakinaraztea baino ez du izango, eta hautatutako hizkuntza horretan izango da komunikazioa handik aurrera, beste-lako erabakirik hartu ezean.

Espediente edo prozedura administratiboan pertsona batek baino gehiagok hartzen badu parte eta hizkuntzaren gainean ados jartzen ez badira, espediente edo prozedura bultzatu duen pertsonak hautatzen duen hizkuntza erabiliko da. Hori bai, betiere besteen hizkuntza-eskubideak errespetatuz, eta horretarako beharrezkoak diren baliabideak jarritz.

Hori horrela izanda ere, Eusko Jaurlaritzak euskaraz igorriko ditu idatziak baldin eta:

- Herritarrak, beste administrazioak edo Eusko Jaurlaritza barruko kasuan kasuko langileak aldeztu aurretik jakinarazi badu euskarazko komunikazioa lehenesten duela.
- Ohiko harremana euskara hutsezkoa bada; horrelakoetan, euskararen aldeko hautua egin dela ulertuko da.

6.2.2. Eusko Jaurlaritzak dokumentua jaso eta erantzun behar duenean, honela jokatu du (herritarrari zerbitzu ematean, beste administrazio batzuekin harremanak ezartzean eta Eusko Jaurlaritza barruan):

- Gaztelaniaz jasotako idatziari gaztelaniaz erantzungo dio. Betiere euskara aukeran eskainita, baldin eta kasuan kasuko administrazio-atalak, itzultzaileen beharrik gabe, horretarako hizkuntza-gaitasuna badu.
- Elebietan jasotakoari, oro har, elebietan erantzungo dio. Betiere kasuan kasuko administrazio-atalaren arabera, euskara hautatzeko bidea emanaz.
- Euskaraz jasotakoari euskaraz erantzungo dio.

6.3. Komunikazio telematikoa

Gero eta garrantzi handiagoa hartzen ari dira baliabide elektronikoak, informatikoak eta telematikoak pertsona fisiko eta juridikoekiko harremanetan. Komunikazio-mota berri horiek aldaketak ekarriko dituzte Administrazioaren eguneroko jardunean, eta horien artean handiena hau izango da: hemendik aurrera normala izango da herritarrek tramitazio bat egitea telefonoa edo ordenagailua erabilita, alegia, funtzionarioen beharrik izan gabe.

Komunikazio hori eraginkorra izan dadin, ezinbestekoa da bide telematikoak sorrarazten dituen ahozko eta idatzizko mezu guztiak erabat argiak eta anbiguotasunik gabekoak izatea, Administrazioko bulegoetatik kanpo dagoen herritarrek inolako laguntzarik gabe erraz ulertzeko modukoak. Horrek mezu horien ikerketa komunikatibo sakona eskatzen du, betiere hizkuntzaren kalitatearen bi-

detik. Tramitazio telematikoan erabili beharreko hizkuntzei dagokienez, Administrazio Orokorrak irizpide hauei jarraituko die aurrerantzean:

- Tramitazio elektronikoa, informatikoa eta telematikoa herritarrak hautatzen duen hizkuntzan egingo da: euskaraz edo gaztelaniaz.
- Nolanahi ere, tramitazioaren azken jakinarazpena, ebazpena edo ziurtapena testu estandarizatua denean, sistemak aukera emango dio herritarrari elebietan jasotzeko.

II. KAPITULUA

HIZKUNTZA OFIZIALAK ERABILTZEKO IRIZPIDEAK

7. ARTIKULUA.- Hizkuntza ofizialen erabilera eta itzulpen irizpideak

Euskararen erabilera arautzen duen azaroaren 24ko 10/1982 oinarrizko Legeak esaten duenez, Administrazioaren komunikazioak bi hizkuntza ofizialetan egin behar dira; inon ez da esaten, ordea, itzulpena nahitaezkoa de-

nik horretarako. Nolanahi ere, euskararen egoera sozio-linguistikoa dela-eta, hauxe izan da azken urteotako joera: testu gehienak gaztelaniaz sortu izan dira, eta gero euskara itzuli. Gauzak horrela egiten badira, garbi dago erdal testuak markatzen duela maiz euskal itzulpenak izango duen egitura, estiloa eta itxura.

7.1. Idazketa elebiduna

Mendekotasun hori bazter uzteko, Eusko Jaurlaritzak, ahal den neurrian, Administrazioako agiri elebidunak sortuko direla bermatuko du, itzulpen-zerbitzuetara sistematikoki jo gabe. Azken batean, informazioa komunikatzea da Eusko Jaurlaritzaren zeregina, bi hizkuntza-komunitate ezberdinei komunikatzea, alegia; eta horretarako ez dago itzulpenen beharrik: nahikoa da zabaldu beharreko mezua bi hizkuntzetan sortu eta ematea, betiere edukia errespetatuz, baina estiloa hizkuntza bakoitzaren ezaugarrietara moldatuta. Idazketa elebidunaren prozesu hori errazteko, sail bakoitzak, IVAPekin elkarlanean, baliabideak jarriko ditu bere erabilera-planean ezarritakoaren arabera, besteak beste:

- Derrigorrezko hizkuntza-eskakizuna egiaztatua duten langileak
- Hizkuntza-prestakuntzako ikastaroak
- Trebatzaileak
- Idazki-eredu normalizatuak

- Kontsulta-zerbitzuak
- Informatikako tresnak
- Etab.

7.2. Korredakzioa

Hizkuntza ofizialak maila berean jartzeko beste bide bat korredakzioa da. Horren bidez, dokumentuak hizkuntza jakin batean idatzi, eta gero itzultzeraz eraman ordez, dokumentu bera bi hizkuntza ofizialetan idatziko da aldi berean; alegia, testuak, hasiera-hasieratik, bi erredaktore izango ditu, bakoitza ondoen menderatzen duen hizkuntzan espezializatua, baina elebidunak biak. Idatzi beharreko testuaren edukia eta ezaugarriak zein diren jakin ondoren, bi korredaktoreak ados jarriko dira testuaren helburu, egitura, estilo, hiztegi, testu-aipamen, tonu eta gainerakoetan. Hori eginda, korredaktore bakoitzak bere irakurleen kulturaren ezaugarrietara moldatuko du testua.

Horrela bada, Eusko Jaurlaritzak neurriak hartuko ditu, korredakzioak arian-arian bere tokia izan dezan sail guztietan; hori bai, komunikazioaren baldintzek horretarako bide ematen badute.

7.3. Itzulpena

Idazki bat bi hizkuntza ofizialetan emateko, itzulpena ez da ezinbestekoa; hala ere, inoiz idazkiren bat itzuli behar bada testuaren berezitasunak hala eskatzen duelako,

sail bakoitzaren ardura izango da bere dokumentuak itzultzea.

Sailetako erabilera-planetan barneratutako lehentasunezko komunikazioak ezingo dira itzuli komunikazio horiek aurrera atera behar dituenak beharrezko prestakuntza jaso badu horretarako. Kasu horietan langileak berak sortuko ditu euskarazko testuak, itzultzailearen laguntzarik eskatu gabe.

Eusko Jaurlaritzak kanpotik jasotzen dituen idazki guztiak ez dira, besterik gabe, itzuliko. Baldin eta egiaztatzen bada administrazio-atal hartzailean agiria aztertu eta izapidetu behar duenak ez duela behar adinako gaitasunik hizkuntzaren aldetik agiria bera ulertzeko, orduan edukia-
ren laburpena egingo dio atal horretako lankide gaituren batek, eta ezinbestekoa denean bakarrik egingo zaio agiriaren beraren itzulpena.

III. KAPITULUA

HIZKUNTZA OFIZIALAK ERABILTZEKO IRIZPIDEAK BESTE ZENBAIT JARDUERA ESPARRUTAN

8. ARTIKULUA.- LANGILEEN PRESTAKUNTZA OROKORRA (ETENGABEA)

Prestakuntza bi hizkuntza ofizialetan emango zaie Eusko Jaurlaritzako langileei ahal den guztietan, eta izena ematerakoan hizkuntza aukeratu ahal izango da.

Prestakuntza-arloan hizkuntzen arteko desoreka nabarmena denez, Eusko Jaurlaritzak gutxituenaren alde egingo du. Hori horrela, neurriak hartuko ditu euskarazkoen eskaintza handitu, eta gero eta ikastaro gehiago eman daitezen euskaraz, bai IVA Pek antolatutako prestakuntza-plan orokorrean, eta baita sailak berak antolatutako saioetan.

Eusko Jaurlaritzak berebiziko ahalegina egingo du, euskarazko ikastaroen kalitatea behar den modukoa izateko: edukia eta erabilitako hizkuntza.

Sailak beharren arabera erabaki ahal izango du euskara-maila altua duten langileei prestakuntzako ekin-tza batzuk euskaraz bakarrik eskaintzea.

9. ARTIKULUA.- ERREGISTROA

Erregistroari lotutako aplikazio informatiko guztietan alor bat egongo da sartzan edo irteten den dokumentazioa zein hizkuntzatan, bat izan edo gehiago izan, dagoen adierazteko.

Eusko Jaurlaritzako erregistro administratiboetan dokumentuen inskribapena dokumentuak idatzita dauden hizkuntzan edo hizkuntzetan egingo da.

Erregistroaren inskripzioa hizkuntza ofizial batean zein bestean egonik ere, behar den guztietan ziurtatuko

da inskripzioaren itzulpena, erregistroa kontsultatu nahi duen herritarraren hizkuntza-hautapena errespetatzeko.

10. ARTIKULUA.- DIRU LAGUNTZAK

Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusia Antolatzeko Arauei buruzko Legearen testu moldatua onartzen duen azaroaren 11ko 1/1997 Legegintza Dekretuaren 51.1 artikulua c) hizkian xedatutakoaren arabera, diru-laguntza eta laguntzen esleipenari buruzko arauetan, horiek esleitzeko eta, hala badagokie, horien zenbatekoa finkatzeko irizpideen artean kontuan izan behar da hizkuntzaren erabilera, laguntza edo diru-laguntzaren objektuan hizkuntzaren erabilerak eragina duenean edo Euskararen Erabilera Arauzkotzeko azaroaren 24ko 10/1982 Oinarrizko Legearen 25., 26. eta 27. artikuluetan aipatzen diren jarduera-eremuetan.

Diru-laguntzak eta laguntzak esleitzerakoan, Eusko Jaurlaritzak bereziki zainduko ditu arauetan jasotako hizkuntza-irizpideak; alegia, onuradunek betebeharrekoak betetzen dituztela, eta hala ez bada, hartu beharreko neurriak hartuko direla.

Diru-laguntza kudeatzeko eskumena duten organoek neurriak hartuko dituzte onuradunek artikulua honean xedatutakoa betetzen dutela egiaztatzeko eta hizkuntza ofizialen erabileraren zuzentasuna zaintzeko.

11. ARTIKULUA.-ARGITALPENAK¹

Eusko Jaurlaritzaren argitalpenak bi hizkuntza ofizialetan plazaratuko dira, eta horietan euskarak, gutxienez, %50 hartuko du.

Testu legal eta arau-bildumak elebietan argitaratuko dira, eta horretarako 7. artikuluan jorratutako bideak erabiliko dira, alegia: idazketa elebiduna, korredakzioa, eta besterik ezean, itzulpena.

Bestelako argitalpenei dagokienez: aldizkariak, liburuak, ikerketa-lanak, doktoretza-tesiak, txostenak, katalogoak, gidak... Eusko Jaurlaritzak euskaraz ere sortzea lehenetsiko du.

Horrelako testuak argitaratzerakoan, orain arte, nagusiki, testu legalekin bezala jokatu izan da: gaztelaniaz sortu eta euskarara itzuli. Bada, gutxieneko %50eko kopuru hori errespetatzeko badira beste bide batzuk, esate baterako: zenbait argitalpen euskaraz kaleratzea eta beste zenbait (desberdinak) gaztelaniaz, hizkuntza batean idatzitakoari sumarioak egitea beste hizkuntzan eta alderantziz...

12. ARTIKULUA.- TRESNA ETA APLIKAZIO INFORMATIKOAK

Bi hizkuntza ofizialetan lan egiteko prestaturik egongo dira saileko programa informatiko komertzial edo orokorrak eta

1 Ikusi apirilaren 7ko 67/1998 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoaren argitalpenak arautzen dituen, bereziki, 15. atala.

sailak berak erabiltzeko berariaz sortzen dituen programa edo tresna informatikoak.

Sail bakoitza arduratuko da, erabilera-plana oinarri hartuta, hemendik aurrera sortzen diren aplikazioetan irizpide hori betetzen. Eta erabilgarri dauden programa informatikoak euskaraz lan egiteko prestaturik ez daudenean, dagokion sailak egutegi bat egingo du tresna informatiko horiek berritu, egokitu eta hizkuntza-irizpide horiei lotzeko.

Xede horri begira, bertsioa elebiduna bada, euskarazkoa moldaera txukuna eta erabilgarria izango dela bermatuko da: euskarazkoa ez da izango gaztelaniazkoaren egokitzapen hutsa.

Nolanahi ere, euskarazko bertsioaren erabilera hobetsiko da derrigortasun-data ezarrita izan eta dagokien hizkuntza-eskakizuna duten lanpostuetan eta baita, derrigortasun-data ez izan arren, hizkuntza-eskakizuna egiaztatu duten horietan ere.

13. ARTIKULUA.- INTERNET ETA INTRANET SAREAK²

Eusko Jaurlaritzaren eskumenean diren Internet eta intranet sareetako edukiak, oro har, euskaraz eta gaztelaniaz kontsultatzeko moduan egongo dira. Izenaz edo izen-

2 Ikusi ekainaren 8ko 108/2004 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Publikoak Interneten duen presentzia-eredua arautzeari buruzkoa, bereziki, 6. artikulua.

buruaz gain, euskarazko edukia ere, arian-arian, ugarituz joango da, saileko erabilera-planean zehaztutako eran.

Eusko Jaurlaritzako eta bere erakunde autonomoetako web orrietara sartzean, aukera egongo da euskara, gaztelania eta, hala badagokio, gainerako hizkuntzak hautatzeko.

Internet eta intranet sareen bidez izapideak egiteko aukera ematen denean, izapide horiek euskaraz eta gaztelaniaz egiteko moduan egongo dira.

Sailaren web orrietan beste sail, erakunde, enpresa edo gainerakoek sortutako edukiak barneratzen direnean, bi hizkuntza ofizialak modu orekatuan erabiliko dira; alegia, sortze-hizkuntzen arteko oreka izango da oinarri, eta kalitatea bereziki zainduko da.

14. ARTIKULUA.- ERROTULAZIO FINKOA ETA NOIZBEHINKAKO OHARRAK

Errotulazio finkoa eta noizbehinkako oharrak (askotan paperean egindakoak) oro har, euskaraz eta gaztelaniaz agertuko dira, bulego, egoitza zein lagatako lokal guztietako kanpoaldean nahiz barrualdean.

Errotuluetako eta noizbehinkako oharretako testua euskara hutsean idatzi ahal izango da ondoko kasuetan, betiere euskararik ez dakiten herritarren hizkuntza-eskubideak urratu gabe:

- a) Errotuluetako hitzek euskaraz eta gaztelaniaz antzeko grafia dutenean.

b) Mezuak piktograma batez lagundurik agertzen direnean eta horren bitartez ulergarriak direnean.

15. ARTIKULUA.- IRAGARPENAK, PUBLIZITATEA ETA KANPAINAK

Bi hizkuntza ofizialetan egingo dira sailtako iragarpen ofizialak eta gainerako publizitate-ekintzak; hala ere, hartzailearen eta hedabidearen ezaugarriak kontuan izanda, euskaraz ere egin ahal izango dira.

Iragarpenok euskara hutsez argitaratuko dira euskarazko hedabideetan.

Kanpainaren edukiak eta esloganak asmatzerakoan kontuan hartuko dira bi hizkuntza ofizialen ezaugarriak; hau da, gaztelaniaz funtzionatzen duen testuak euskaraz porrot egiten duela gerta ez dadin. Hori ekiditeko, komunikazio-kanpainetarako lehiaketa publiko eta era guztietako kontratazioetan baldintza gisa eskatuko da kanpainaren mezua bi hizkuntzatan sortua izatea, hots, hizkuntza batean sorturikoaren itzulpena ez da baliozkotzat emango. Horrela, bada, ahalegina egingo da kanpainak euskaraz ere sortzeko eta euskarazko komunikazioa zaintzeko: idazki jatorrak, zuzenak, ulergarriak eta egokiak izango dira.

16. ARTIKULUA.- IZEN OFIZIALAK

Eusko Jaurlaritzaren organo, egitarau, proiektu, jarduera edota ekintza guztiek bi hizkuntza ofizialetan izango dute izen ofizialaren deskribapena, hala badagokio.

17. ARTIKULUA.- EUSKO JAURLARITZAK ANTOLATUTAKO

JENDAURREKO EKITALDIAK

Euskararen erabilera bermatuko dute Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioaren edo bere erakunde autonometako kargudun eta enplegatu elebidunek, baldin eta ekitaldia Euskal Autonomia Erkidegoan, Nafarroako Foru Erkidegoan edo Ipar Euskal Herrian bada, eta erakundean duten kargu edo lanpostuaren izenean ari badira.

Administrazioak euskara-gaitasun egokiko pertsonak izendatuko ditu halako ekitaldietarako.

Eusko Jaurlaritzako sailek antolatzen dituzten prentsaurreko, ekintza instituzional, hitzaldi, mahai-inguru, jardunaldi tekniko, ikastaro, erakusketa eta abarren antolamendu-fasean hizkuntzak nola erabiliko diren zehaztu beharko du sailaren arduradunak, alderdi hauek kontuan izanda: ekitaldiaren helburuak, gaiak, eragin soziala, hartzaile edo entzulegaiak, hizlari edo irakasleak, eta erabili edo banatuko den materiala.

Ekitaldiaren izaerak aldi bereko interpretazioa eskatzen duenean, aldeztu aurretik ongi zehaztuko dira interpretazioan izango diren hizkuntzak, eta interpretazio-lana egiteko behar diren elementu materialez horniturik dagoen areto bat hautatuko da. Komunikaziorako teknologiek ematen dituzten aukerak baliatuko dira euskara eta gaztelania erabiltzerakoan, ahozko komunikazioa hizkuntza

batean eta euskarri informatiko bidezkoa beste hizkuntza batean konbinatuz, esaterako.

18. ARTIKULUA.- KONTRATAZIO ADMINISTRATIBOAK

Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorreko eta bere erakunde autonomoetako kontratazio-organoek nahitaez sartuko dituzte Administrazio kontratueta-ko karratuletan eta berariazko klausula administratiboen ple- guetan kontratuak burutzean bete behar diren hizkuntza- -baldintzak, Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluak 2006ko otsailaren 28an hartutako Akordioaren arabera³.

- 3 Eusko Jaurlaritzaren Kontseiluak 2006ko otsailaren 28an hartutako Akordioa, Euskal Herriko Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorrearen eta bere erakunde autonomoen eta zuzenbide pribatupeko ente publikoen adminis- trazio-kontratuak gauzatzeko orduan bete behar diren hizkuntza-baldintzei buruzkoa.

IV. KAPITULUA

HIZKUNTZA OFIZIALEN ERABILERA KUDEATZEKO BALIABIDEAK ETA TRESNAK

19. ARTIKULUA. KUDEAKETA

Sail bakoitzaren ardura izango da hizkuntza ofizialen erabilerrari buruzko arau hauek bere esparruan ezagutzen eta betetzen direla bermatzea; hori guztia, saileko erabilera-planean jasotakoa aintzat harturik.

Hori horrela izanda, Saileko Hizkuntza Ofizialen Ku-deaketa Batzordeak, euskararen erabilerari buruzko txosten egiten den bakoitzean, hizkuntza ofizialen erabilerari buruzko arau hauek sailean zenbateraino betetzen ari diren jakinaraziko dio Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzari.

